

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АДМИНИСТРАЦИЯ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
ДИРЕКЦИЯ „ИКОНОМИЧЕСКА И СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА”

УКАЗАНИЕ № ЗК-12 от 14 декември 2018 г.
ПО ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА КОНЦЕСИИТЕ

Чл. 86, ал. 1, т. 3 от Закона за концесиите

Базата за изчисляване на дела от концесията, който се възлага на подизпълнители, следва да бъде сумата на разходите на концесионера за изпълнение на конкретните дейности, които ще се възложат на подизпълнителите. За целите на подаване на заявлението следва да се определят всички дейности, които са включени в предмета на концесията, в това число онези от тях, които ще се възложат на подизпълнители. Разходите за изпълнение на дейностите следва да се остойностят и сумират. Делът на концесията, който ще се възложи на подизпълнители, следва да се изчисли спрямо общата сума на всички разходи за дейностите, включени в предмета на концесията и да се посочи в заявлението.

В отправено запитване от министър се поставят въпроси, свързани с прилагането на чл. 86, ал. 1, т. 3, б. „б“ от Закона за концесиите (ЗК) относно: (а) базата за изчисляване на дела от концесията, който ще се изпълнява от подизпълнители, (б) определяне на числовото изражение на този дял и (в) какво се посочва в заявлението.

За да се даде отговор на поставените въпроси, следва да се изясни съдържанието на понятието „дял от концесията“.

Думата „дял“ в общоприетия смисъл означава част от нещо цяло. Доколкото законодателят не е приложил чл. 37, ал. 2 от Указ № 883 за прилагане на Закона за нормативните актове, за да определи друг смисъл на думата, следва да се приеме, че при тълкуването на израза „дял от концесията“ трябва да се приема посочения общоприет смисъл на думата „дял“.

На второ място следва да се изясни и част от кое цяло е разглежданият дял, т.е. какво стои в конкретния случай зад думата „концесията“. Концесията се възлага с дългосрочен възмезден договор, наричан от ЗК „концесионен договор“ (чл. 6, ал. 1 от ЗК). От разпоредбата на чл. 6, ал. 2 от ЗК и от разпоредбите на чл. 7-9 от ЗК следва, че основният предмет на концесията включва всички дейности, свързани с изпълнение на възложеното строителство и/или услуги, а при концесията за ползване – с изпълнение на инвестиционна програма. В съответствие с изложеното може да се направи извод, че всяка концесия има определен предмет, който представлява съвкупност от изпълнението на различни дейности. Следователно, съвкупността от всички дейности, които следва да се извършат/извършват при изпълнение на концесионния договор, представлява обсъжданото цяло в контекста на понятието „дял от концесията“.

Отговорност за изпълнението на концесията, съответно – на дейностите, включени в нейния предмет, носи концесионерът. С чл. 133 от ЗК е определено правото на концесионера да сключва договори за подизпълнение за изпълнението на „конкретно определени дейности от предмета на концесията“. Това право е ограничено, до „дела от концесията и за видовете

дейности от нейния предмет“.

Горното води до извода, че под „дял от концесията“ следва да се разбира дялът на дейностите, които ще се изпълняват от подизпълнители, спрямо всички дейности, отговорност за изпълнението на които носи концесионерът – дейностите, включени в предмета на концесията. В числово изражение този дял следва да бъде изчислен спрямо отговорността (задълженията) на концесионера за изпълнение на дейностите. Доколкото във финансов аспект тази отговорност е свързана с извършването на разходи, дялът на всяка отделна дейност следва да се изчисли като съотношение на стойността на разходите за извършване на дейността спрямо сумата от стойността на разходите за всички дейности, включени в предмета на концесията.

Законът за концесиите поставя изискване за всяка концесия да се определя стойност на концесията¹, което налага да се обсъди възможността дялът от концесията, възложен на подизпълнител, да се разглежда като дял от стойността на концесията. Считаме че тази теза следва да се отхвърли със следните съображения: (1) Законодателят не е обвързал дела на дейностите, които ще се изпълняват от подизпълнители, със „стойността на концесията“, а само с „концесията“. (2) Стойността на концесията е числово изражение на сумата от стойността на приходите от реализиране правата на концесионера за срока на концесията. С договора за подизпълнение концесионерът „възлага“ на подизпълнителя изпълнението на определени дейности, а не му предоставя определени права. Следователно, с договора за подизпълнение концесионерът „прехвърля“ на подизпълнителя отговорността за изпълнението на конкретно определени дейности, което означава, че подизпълнителят следва да изпълни дейностите, включително като извърши разходите за това. (3) Стойността на концесията се формира от приходи от експлоатацията, тъй като представлява насрещната престация за изпълнение на възложените с концесионния договор дейности. Изпълнението на концесията включва изпълнението на дейности, някои от които не носят преки приходи на концесионера (напр. определено строителство), поради което изчисляването на тяхната стойност за целите на съпоставянето със стойността на концесията следва да се извърши с допускания, което може да доведе до изкривявания на резултатите. (4) Стойност на концесията се определя само за концесия за строителство и за концесия за услуги, а правото на концесионера да сключва договор за подизпълнение не е изключено за концесиите за ползване.

В обобщение на изложеното, базата за изчисляване на дела от концесията, който се възлага на подизпълнители, следва да бъде сумата на разходите на концесионера за изпълнение на конкретните дейности, които ще се възложат на подизпълнителите. За целите на подаване на заявлението следва да се определят всички дейности, които са включени в предмета на концесията, в това число онези от тях, които ще се възложат на подизпълнители. Дейностите следва да се остойностят и сумират. Дялът на концесията, който ще се възложи на подизпълнители следва да се изчисли спрямо общата сума на всички разходи за дейностите, включени в предмета на концесията и да се посочи в заявлението.

Указанието се издава на основание чл. 41, т. 9 от Закона за концесиите и Заповед № В – 205 от 1 декември 2017 г. на министър-председателя на Република България.

**ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
„ИКОНОМИЧЕСКА И
СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА“: /п/ Мариета Немска**

¹ „Стойността на концесията включва общия оборот на концесионера за срока на концесията без данък върху добавената стойност, получен като приходи от експлоатацията на строежа или на услугите“ – чл. 27, ал. 1 от ЗК.